

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 421
van **LYDIA PEETERS**
datum: 5 september 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Onroerenderfgoeddecreet - Evaluatie

Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het bijhorende Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 traden grotendeels in werking op 1 januari 2015. Eind 2015 is het Onroerenderfgoedbesluit gewijzigd om ook het archeologiehoofdstuk vanaf 2016 gefaseerd in werking te laten treden. In 2016 is zowel het Onroerenderfgoeddecreet als het Onroerenderfgoedbesluit aangepast aan het op 17 juli 2015 goedgekeurde kerntakenplan.

Begin 2017 is een evaluatie van de resultaten van het Onroerenderfgoeddecreet voor de periode 2015- 2016 uitgevoerd. Op 14 juli 2017 keurde de Vlaamse Regering een conceptnota goed betreffende de aanpassing van het Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie. Deze nota geeft in grote lijnen weer welke aanpassingen aan de regelgeving worden voorgesteld.

Uiteraard zijn er positieve elementen in de onroerenderfgoedregeling, maar een evaluatie drong zich op. De voorbije twee jaar waren er onder meer klachten over de hoge kostprijs en de verplichtingen van de archeologienota bij een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning. Bovendien liepen heel wat bouwprojecten vertraging op door de logge procedure.

Op 5 juli 2017 werd door het Vlaams Parlement ook al een voorstel van resolutie aangenomen over de financiering van de archeologische erfgoedzorg, die tot een meer eenvoudige en correcte regelgeving moet leiden. Het is essentieel dat archeologische erfgoedzorg werkbaar en betaalbaar blijft.

1. In de conceptnota wordt voorgesteld de bekrachtiging van de archeologienota te vervangen door een melding.
 - a) Hoe zal de procedure voor een melding verlopen?
 - b) Welke tijdswinst hoopt men hiermee te realiseren voor de initiatiefnemers?
 - c) Wie zal instaan voor de handhaving en hoe zal die verlopen?
2. In de conceptnota wordt voorgesteld de onroerenderfgoedregeling fusievriendelijk en flexibel te maken wanneer gemeenten in of uit een intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst willen stappen.

Hoe wilt men dit concreet realiseren?

3. Het agentschap Onroerend Erfgoed zal een flankerend instrument ontwikkelen om lokale besturen te ondersteunen in het uitvoeren van hun zorg- en motiveringsplicht.
Wat houdt dit concreet in en wat is de timing voor de ontwikkeling van dit instrument?
4. In de conceptnota wordt voorgesteld een aantal premies te verhogen.
Welk extra budget trekt de minister-president hiervoor uit?
5. De onderzoekspremie moedigt onderzoek aan naar beschermde goederen of goederen gelegen in een erfgoedlandschap of een op zichzelf staand deel daarvan. Ook voor de opmaak van een beheersplan kun je een onderzoekspremie krijgen.
 - a) De onderzoekspremie voor een beheersplan wenst men te schrappen, lezen we in de conceptnota.
Wat is hiervoor de reden?
 - b) Hoeveel van dergelijke onderzoekspremies voor beheersplannen werden tot op heden reeds toegekend? Voor welk totaalbedrag?
6. In 2017 zou de minister-president op basis van de ervaringen van het voorbije jaar opnieuw gesprekken aanknopen met de sectoren om samen te bekijken of er voldoende draagvlak is voor de oprichting van een archeologisch solidariteitsfonds.
Wat is hiervan de stand van zaken?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 421 van 5 september 2017

van **LYDIA PEETERS**

1. a) De procedure verloopt naar analogie met de procedure inzake stedenbouwkundige meldingen als volgt. De (verplichte) melding gebeurt via het e-portaal. Het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente gaat na of de gemelde archeologienota of nota overeenkomstig de Code van Goede Praktijk voor Archeologie en Metaaldetectie is. Is dit het geval dan neemt het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente akte van de melding. Binnen een termijn van 15 dagen wordt de meldingsakte aan de erkende archeoloog en de initiatiefnemer bezorgd. Als het voorgestelde programma van maatregelen in de gemelde (archeologie)nota geen adequate omgang met het archeologisch erfgoed garandeert of geen nuttige kenniswinst oplevert, wordt geen akte genomen van de melding en mag/kan aan de melding geen verder gevolg gegeven worden. De erkende archeoloog en de initiatiefnemer worden hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht binnen een termijn van 15 dagen.
Als de termijn van 15 dagen door het agentschap of de erkende onroerendergoedgemeente wordt overschreden, is er sprake van stilzwijgende akteneming. In geval van stilzwijgende akteneming geldt steeds dat gevolg gegeven mag worden aan de melding.
De melding en akteneming van de melding moeten gebeuren voorafgaand aan het verkrijgen van de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden.
 - b) Op dit moment is de termijn voor de bekrachtiging 21 dagen, de termijn voor de akteneming wordt ingekort tot 15 dagen.
 - c) Net als nu ook het geval is zal de handhaving gebeuren door de Erfgoedinspectie. Het niet melden van archeologienota's alsook het uitvoeren van handelingen in strijd met de gemelde archeologienota zal gehandhaafd worden. De inspecteur Onroerend Erfgoed bepaalt welke procedure wordt opgestart om de gevolgen van het misdrijf of de inbreuk te herstellen.
2. In het draaiboek over de fusies van de gemeenten (cf. <http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/>) is opgenomen waar de gemeenten rekening mee moeten houden bij het voorbereiden van een fusie. Zoals aangegeven in het deel over intergemeentelijke samenwerking, maken de samen te voegen gemeenten een inventaris op van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die deze gemeenten bedienen. Er wordt dus op voorhand door de betrokken gemeenten nagegaan of deelname aan een erkende intergemeentelijke dienst wenselijk en mogelijk is. De mogelijkheden om de samenstelling van een intergemeentelijk samenwerkingsverband te wijzigen, zijn afhankelijk van het soort samenwerkingsverband. Het agentschap Onroerend Erfgoed vraagt de gemeenten om zo snel mogelijk te laten weten dat er een wijziging komt van de aangesloten gemeenten van een erkende IOED (uitbreiding of inkrimping). Bij wijziging of uitbreiding van het werkingsgebied van een erkende IOED moet een nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden opgesteld en worden de subsidies opnieuw berekend. Het huidige erkennings- en subsidiëringssysteem is niet zo flexibel en stelt beperkingen aan het in- en uitstappen van gemeenten in een

intergemeentelijke samenwerkingsverband. Onder andere met het oog op de fusies, wordt bekeken hoe dit vlotter kan worden geregeld.

3. Het agentschap Onroerend Erfgoed bereidt een handleiding voor over zorg- en motiveringsplicht voor vastgestelde inventarisitems. Dit biedt inzicht in de verschillende stappen van het beoordelingsproces. Het wordt een praktische leidraad die lokale besturen vrijblijvend kunnen raadplegen bij het nemen en motiveren van beslissingen. De handleiding zal in december 2017 ter beschikking gesteld worden.
4. De conceptnota beschrijft de geplande wijzigingen in het premiestelsel. Er wordt voorzien in een bijkomende premie voor archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, een verhoging van het premiepercentage voor buitensporige opgravingskosten, een vereenvoudiging van het premiepercentage voor de erfgoedpremies voor beheerwerken en een schrapping van de onderzoekspremie voor de opmaak van beheersplannen.

Al deze wijzigingen zullen gebeuren binnen constant financieel beleid.

- a) Deze onderzoekspremie wordt geschrapt omdat de kosten niet in verhouding staan tot de resultaten van het instrument. De premie leidt weliswaar tot meer beheersplannen, maar niet tot betere beheersplannen. De bedoeling van beheersplannen is het plannen op een langere termijn van een consequent en kwaliteitsvol beheer van de betrokken erfgoedlocatie uitgaande van de doelstellingen bij de bescherming. Het biedt de erfgoedbeheerders de kans om richting te geven in het beheer van hun beschermde goed. We stellen vast dat de onderzoekspremie niet noodzakelijk bijdraagt aan de opmaak van beheersplannen die beperkt blijven tot de functionele essentie. Bovendien is het hebben van een goedgekeurd beheersplan in veel gevallen een voorwaarde om een erfgoedpremie te verkrijgen en lijkt het tegendoelmatig om ook het vervullen van deze voorwaarde financieel te ondersteunen.
 - b) Sinds het in werking treden van de huidige onroerenderfgoedregelgeving werden 530 onderzoekspremies toegekend voor de opmaak van beheersplannen, voor een totaal van 7.324.918,40 euro. (cijfers tot 11/9/2017).
5. Zie antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 258 van 13 april 2017. Ik sta open voor elk initiatief in die zin vanuit de betrokken sectoren en plan hierover nog een vergadering met alle mogelijke betrokken actoren.